

Na temelju članka 13. stavka 2. Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja (Narodne novine, broj 79/06, 110/15) na prijedlog Hrvatske gorske službe spašavanja, ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje donosi

SIGURNOSNA PRAVILA O MJERAMA I PRAVILIMA PONAŠANJA OSOBA KOJE SUDJELUJU U AKTIVNOSTIMA NA PLANINAMA I DRUGIM NEPRISTUPAČNIM PODRUČJIMA

I.

Ovim Sigurnosnim pravilima o mjerama i pravilima ponašanja osoba koje sudjeluju u aktivnostima na planinama i drugim nepristupačnim područjima (u daljnjem tekstu: Sigurnosna pravila) uređuju se opće i posebne mjere, vrste aktivnosti i pravila ponašanja osoba koje sudjeluju u aktivnostima na planinama i drugim nepristupačnim područjima.

II.

Ova Sigurnosna pravila služe isključivo kao preporuke i savjeti osobama koje sudjeluju u aktivnostima na planinama i drugim nepristupačnim područjima.

III.

Za sve aktivnosti na planinama i drugim nepristupačnim područjima potrebno je pridržavati se sljedećih općih mjera i pravila ponašanja:

- informirati se o svim bitnim karakteristikama tih područja
- informirati se o vremenskoj prognozi za ta područja u razdoblju planiranog boravka
- za planirane aktivnosti zdravstveno, tjelesno i psihički biti sposoban obaviti ih u njihovom cijelom trajanju
- ovisno o karakteristikama tih područja imati odgovarajuću odjeću, obuću i opremu sukladnu godišnjem dobu i temperaturama, kao i potrebnu rezervu istih
- voditi računa o tome da je zbog mokre obuće i odjeće te vjetra, osjećaj vanjske temperature puni niži od stvarne
- prema dužini boravka treba imati potrebnu zalihu hrane i tekućine
- ne konzumirati alkohol za vrijeme tih aktivnosti
- obavijestiti obitelj o planiranom pravcu kretanja i dužini boravka u tim područjima i držati se toga
- nositi uvijek malu osobnu prvu pomoć
- za slučaj poziva za pomoć nositi mobitel s napunjenom baterijom
- u slučaju slabog signala koristiti SMS poruke.

IV.

Sigurnosna pravila podijeljena su u sljedeće vrste aktivnosti:

- mjere i pravila ponašanja za planinarenje
- mjere i pravila ponašanja za penjanje

- mjere i pravila ponašanja za natjecatelje na brdskim i trekking trkama
- mjere i pravila ponašanja za skijanje i sanjkanje
- mjere i pravila ponašanja za speleologiju
- mjere i pravila ponašanja za turno skijanje
- mjere i pravila ponašanja za druga nepristupačna područja.

V.

Mjere i pravila ponašanja za planinarenje su:

- u pravilu ne ići u sam u planinu
- ne odvajati se od skupine
- upisati se u knjigu posjetitelja na planinarskim domovima i vrhovima te upisati pravac daljnjeg kretanja
- pitati i poslušati savjet domara ili iskusnih planinara
- računati na moguću promjenu vremena, imati sa sobom rezervnu toplu odjeću, kapu i zaštitu od kiše i vjetra
- nositi uvijek baterijsku svjetiljku
- nositi uvijek šibice ili upaljač i svijeću
- na svakom dužem izletu nositi planinarsku zemljopisnu kartu i po mogućnosti kompas
- držati se markiranih planinarskih putova
- na nogama nositi čvrste, udobne cipele s gumenim rebrastim potplatom
- zimi biti posebno oprezan i misliti na niske temperature i rano padanje mraka
- prema nagibu terena i stanju podloge po zimi obvezno koristiti potrebnu opremu (cepin, dereze, ski štapove)
- ne ići zimi na izlete koje ne poznajemo u ljetnim uvjetima
- u viša brda zimi ne ići bez iskusnih članova u planinarskoj skupini
- nakon obilnih snježnih padalina tri dana ne ići u više planine
- pratiti obavijesti o stanju snijega i rizicima od lavina.

VI.

Mjere i pravila ponašanja za penjanje su:

- za penjanje je potrebno imati penjačku obuku
- nošenje kacige i ostale potrebne sigurnosne opreme
- provjera sigurnosti opreme (ima li oprema oznaku sigurnosnog standarda koji jamči da je oprema prošla potrebna ispitivanja)
- provjera svog i partnerovog znanja rukovanja opremom i tehnikama
- stalna komunikacija s partnerom
- prethodna informiranost o penjalištu.

VII.

Mjere i pravila ponašanja za natjecatelje na brdskim i trekking trkama su:

- pridržavati se svih uputa organizatora natjecanja
- imati adekvatnu opremu za tu vrstu natjecanja

- slijediti zadanu trasu utrke
- biti kondicijski sposoban preći zadanu trasu
- prilagoditi brzinu uspona i silaza prema konfiguraciji terena
- voditi brigu u nadoknadi tekućine
- pravilno se zaštititi od utjecaja sunca, temperature i vjetra
- u slučaju ozljede ili iscrpljenosti zatražiti pomoć
- pomoći ostalim natjecateljima u istim slučajevima
- u slučaju odustajanja izabrati najkraći, najlakši i najsigurniji put povratka
- u slučaju odustajanja, nedolaska i kašnjenja na cilj iznad predviđenog vremena, obvezno obavijestiti organizatora trke.

VIII.

Mjere i pravila ponašanja za skijanje i sanjkanje su:

- odaberite stazu koja je u skladu s vašim skijaškim znanjem
- ne zaustavljajte/odmarajte se na sredini staze, već sa strane
- uredite svoje skije (kliznu površinu, rubnike, vezove)
- skijaš se mora ponašati tako da ne naškodi i ne ugrožava druge skijaše
- brži skijaš mora izabrati svoju putanju tako da ne ugrožava skijaša ispred sebe
- prilikom obilaženja, brži skijaš mora ostaviti dovoljno prostora sporijem skijašu
- brzinu vožnje skijaš mora prilagoditi svojem znanju, situaciji na stazi i gustoći prometa ostalih skijaša
- skijaš koji siječe stazu mora prvo provjeriti promet na stazi te se uvjeriti da može nesmetano prijeći na drugi kraj staze
- skijaš se ne smije zaustavljati na nepreglednim mjestima na stazi
- skijaš smije za penjanje i hodanje po stazi koristiti isključivo dobro vidljiv rub staze
- skijaš mora poštovati oznake, upozorenja i prometne informacije na skijalištu
- u slučaju nesreće, svaki je skijaš dužan sa skijama označiti mjesto nesreće te po potrebi pozvati Hrvatsku gorsku službu spašavanja
- poštovati oznake o zabrani sanjkanja na skijaškim stazama
- sanjkati se na za to određenim mjestima
- osobito pazite na mlađe i male skijaše, koji ne sluteći skijaju pred vama, a mogu iznenadno skrenuti lijevo ili desno i sudar je neizbježan
- ovisno o dobi djece i nagibu, ne dopuštati im samostalno spuštanje sanjkama
- izbjegavajte spust na sanjkama u podnožje planine jer su staze često uske, zaleđene i pune pješaka.

IX.

Mjere i pravila ponašanja za speleologiju su:

- za ulaz u speleo objekte potrebno je imati speleo obuku.
- kretanje u podzemlju prilagodite najsporijem članu ekipe
- vodite računa da uvijek imate rezervnu rasvjetu i dovoljnu količinu karbida
- za rezervnu rasvjetu preporučamo LED rasvjetu (s LE Diodama) zbog njezine dugotrajnosti
- ako ste ostali bez svjetla nemojte se kretati već čekajte nekog iz ekipe da vam osvijetli prostor
- uvijek sa sobom nosite nožić i potkapu, a kod duljih boravaka rezervnu odjeću, rukavice i čarape

- u speleološke objekte, posebno većih dimenzija, trebaju ići minimalno tri osobe, ukoliko se jedna unesreći, druga ostaje s njom, a treća odlazi po pomoć
- koristite standardnu speleološku odjeću (PVC ili Cordura kombinezone, pod odjela od fleece materijala, isključivo sintetičko rublje, te fleece čarape ili ronilačke šlapice, kao i gumene rukavice) jer ona omogućuje ugodniji, dulji i sigurniji boravak
- uz standardnu osobnu opremu (pojas, croll, bloquer sa stremenom, descender, pupčanu vrpcu i nekoliko karabinera) nosite zamku od 5 m i koloturu
- u kacigi uvijek nosite astrofoliju, prvi zavoj i nekoliko hansaplast flastera
- vodite računa o tome da se pothlađivanje (hipotermija) u speleološkim objektima događa uvijek i da je vrlo važno kvalitetno utopiti sebe i/ili unesrećenu ili iscrpljenu osobu dok čekate. Hipotermija je smrtno opasna
- ako morate čekati dulje vrijeme u podzemlju sjednite na transportnu vreću ili na nešto što će izolirati tijelo od podloge, karabitu s plamenom stavite između nogu i zagrinite se astrofolijom
- u speleološkim objektima sa snijegom i ledom (jame na Velebitu, Dinari, Biokovu i sl.) pazite na zaleđena užeta (koristite obavezno dodatni karabiner uz descender pri spuštanju), padanje i odlamanje leda, smrzotine prstiju ruku i nogu.

X.

Mjere i pravila ponašanja za turno skijanje su:

- vodite računa o stanju i ispravnosti vaše opreme, da vas ne bi iznevjerila u neželjenom trenutku
- prilikom odabira ture vodite računa da po težini bude u skladu s vašim mogućnostima
- prije odlaska na turu koju ne poznajemo, proučite opis u literaturi te je unaprijed prođite po karti da bi mogli predvidjeti kakve vas teškoće očekuju
- obavezno pratite izvještaj o stanju snježnog pokrivača za područje gdje planirate turu. Odabir ture uskladite sa ovim podacima, a u slučaju nepovoljnih uvjeta (visok stupanj opasnosti od lavina, predviđena velika količina padalina i sl.) turu je najbolje odgoditi
- ako je moguće, raspitajte se o uvjetima na turi kod turnih skijaša koji su je nedavno prošli. Ponesite svu potrebnu opremu. Treba imati na umu da su cepin i dereze osnovna oprema za kretanje po planinama u snježnim uvjetima, te da ih trebamo ponijeti na svaku zahtjevniju turu. Također u obaveznu opremu ulaze lopata i lavinski primopredajnik (Ortovox, Pieps i sl.). Ova oprema naravno ima smisla samo ako je imaju svi članovi grupe, te ako su izvježbani u korištenju ove opreme
- izbjegavajte ići na ture sami. Ako se već odlučite na samostalan odlazak na turu, izaberite ture koje su popularne među turnim skijašima i gdje je veća vjerojatnost da vam netko može priskočiti u pomoć u slučaju nevolje
- na turu krećite dovoljno rano, da bi u slučaju nepredviđenih teškoća imali dovoljnu rezervu vremena. Također je često u popodnevnim satima zbog viših temperatura povećana opasnost od lavina
- u slučaju slabe vidljivosti od ture je najčešće najbolje odustati
- brzinu kretanja prilagodite najsporijem članu ekipe. Držite se u grupi i izbjegavajte nepotrebno iscrpljivanje. Imajte na umu da vam u slučaju nezgode može zatrebati dodatna snaga za pomoć unesrećenom ili odlazak po pomoć
- turnoskijaški spust najbolje je planirati po smjeru uspona, jer na taj način izbjegavate opasnost da prilikom spusta naiđete na neugodna iznenađenja (led, lavinozne padine, nedostatak snijega, strmi skokovi i stijene)

- padine koje ocijenite potencijalno lavinoznim, prelazite jedan po jedan, a nikako ne u grupi. Također u takvim prilikama oslobodite sigurnosne vezice na skijama i skijaškim štapovima.

XI.

Mjere i pravila ponašanja za druga nepristupačna područja (šume, kanjoni rijeka i potoka, ostali izvan urbani prostori udaljeni od putova):

- dobro se informirati o svim specifičnostima tih područja
- prema vrsti terena i savladavanju prepreka izabrati potrebnu opremu i znati se s njom služiti
- imati potrebno znanje o orijentaciji u prostoru
- upoznati se s mogućim opasnostima flore i faune u tom području
- ne kretati se po minski sumnjivim područjima.

XII.

U slučaju nesreće mjere i pravila ponašanja su:

- sačuvajte prisebnost, smirite sebe i druge
- zaštitite unesrećenog i sebe od neposredne opasnosti (od pada, padajućeg kamenja, gušenja, od hladnoće, vlage i sl.) na najbolji mogući način
- pružite unesrećenom prvu pomoć u okviru svog znanja i mogućnosti
- označite mjesto nesreće ili mjesto gdje se unesrećeni nalazi (osobito zimi)
- hitno o nesreći obavijestite Hrvatsku gorsku službu spašavanja (u daljnjem tekstu: HGSS).

Obavijest o nesreći u planini ili drugom teško pristupačnom terenu gdje je potrebna pomoć HGSS-a može se predati:

- preko jedinstvenog operativno-komunikacijskog centra, telefon: 112
- preko pozivnih telefona stanica Hrvatske gorske službe spašavanja
- na obavještajnim točkama HGSS-a (u pravilu su to opskrbljeni planinarski domovi vidno označeni natpisom i znakom HGSS-a)
- putem policije, telefon: 192
- preko stanica hitne medicinske pomoći, telefon: 194
- pripadniku Hrvatske gorske službe spašavanja.

Obavijest o nesreći treba sadržavati sljedeće podatke:

- tko javlja (ime, prezime, telefon/mobitel), kako bi se radi dodatnih informacija moglo stupiti u vezu s njim
- odakle javlja i kako je saznao za nesreću (kao očevidac ili posrednik)
- mjesto nesreće (precizan opis)
- tko je unesrećeni (prezime, ime, dob, adresa)
- što se dogodilo (uzrok i vrste ozljeda)
- što je dosad poduzeto (vrsta pružene prve pomoći, tko je sve obaviješten)
- vremenske prilike na mjestu nesreće
- kakav je prilazni put do mjesta nesreće.

XIII.

Ova Sigurnosna pravila stupaju na snagu danom donošenja i objavit će se na Internetskim stranicama Državne uprave za zaštitu i spašavanje i HGSS-a.

KLASA: 012-04/17-01/06
URBROJ: 543-01-08-01-17-2
Zagreb, 28. travnja 2017.

RAVNIATELJ

dr. sc. Dragan Lozančić